

**Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2010****Saqqummiussissut**

(Aningaasaqarnermut Naalackersuisoq)

**1. Siullermeerineq**

Aningaasaqarnikkut ingerlatsinermi unikaallattoqarnera 2009-p ingerlanerani aqqusaarsimavarput. Aalisarnermiit aatsitassarsiornermiillu tunisassianik Kalaallit avammut niuerutiginninnerat 2 procent missaannik appariarsimavoq. Taamatut ingerlaneq 2010-mi ingerlaqqissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Aningaasaqarnikkut toqqammavigisassat unamminartuupput. Taamaattumik ukioq mannamut aningaasanut inatsisikkut Naalackersuisut siunniussaasa suli malittarinissaat pisariaqarpoq. Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut ineriartornerata oqimaaqatigiinnissaa qulakkeertariaqarparput isertitatsinniit amerlanerusunik atuinata.

Aningaasaqarnikkut toqqammavigisassat taakku iluini Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit imminnut napatittut ineriartortinnissaat Naalackersuisut suli sulissutigissavaat. Tamatuma Naalackersuisut isumaat malillugu nassataraa suliniuteqarfiit ataani taaneqartut sisamat suliniutigineqarnissaat:

1. Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni iliuusissaq
2. Ineqarnermut tunngasuni iliuusissaq,
3. Inuusutissarsiornermut iliuusissaq aamma
4. Ilinniartitaanermut iliuusissaq.

Pilersaarusionermermi qanoq iliornissat taakku ukiumut ataasiinnarmut suliniutaanatik ukiumut arlalinnut suliniutaapput. Allatut oqaatigalugu suliniutissat taakku qinigaaffiup uuma piffissaa sinnerlugu suliassaapput. Taamaattumik 2011-mut aningaasanut inatsisissamut siunnersuut saqqummiunneqareerpat partiit Naalackersuisunit aggersarniarneqarput pilersaarusiugassat taakku Inatsisartuni amerlasuunit isumaqatigiissutigineqarnissaat siunertaralugu.

Aammali Naalackersuisunit pingaartinneqarpoq sulinermermi kommunit, soqutigisaqatigiit kattuffiisa inuusutissarsiornermillu ingerlataqartut peqataatinneqarnissaat. Pilersaarusiugassani taakkunani taakku tamarmiullutik pingaaruteqarlutik inissisimapput.

**Meeqqanut Inuusuttunullu iliuusissaq**

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut Naalackersuisut sammisaanni pingaaruteqarluinnarput. Meeqqat inuusuttullu alliariorneranni atukkat pitsaasumillu inuunissaannut periarfissat nukittorsarniarneqartuasapput. Tamanna isumaginninnermut, peqqinnissaqarnermut ilinniartitaanermullu sammisaqarfinnut atuutsinneqassaaq.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni suliniut iliuusissami, suliniuteqarfiusunut marlunnut sammisuni tunngaveqartinneqassaaq. Illuatigut pitsaaliuinermermi suliniut, siunissami ungasinnerusumi inooqataa-nermi ajornartorsiutit annertussusaannik annikillisaqataassasoq. Aappaatigullu katsorsaalluni suliniut, katsorsarneqartariaqarnerpaanut massakkullu pisariaqartitsisunut aaqqiissuteqarniarluni.

Suliniuteqarfissat taakku marluk aningaasanik amerlanernik ilinniarsimasunillu sulisoqarnissamik pisariaqartitsiviupput. Aningaasat nassaarinissaannut Naalackersuisuni piumassuseqarpugut pingaarnersiutinissat pisariaqartut isumaginerisigut. Ajoraluartumilli paasisariaqarparput suliassamik taassuminnga pisariaqartinneqartut naammassinninnissamut pisariaqartinneqartunik sulisussanik ilinniagaqarsimasunik malunnarluartumik amigaaqaratta. Taamaattumik meeqqanut inuussuttunullu tunngasuni sullissinermik pitsaanerulersitsinissaq pillugu sulisussanik piginnaasaqarluartunik ilinniartitsinissaq, allamik ilinniartitsinissaq ilinniartitseqqinnissarlu immikkut sammisariaqarpagut.

### **Ineqarnermut tunngasuni iliuusissaq**

Pitsaasunik ineqarnissaq atugarissaarnermi pingaaruteqarluinnartunut ilaavoq, ilaqtariillu eqqissisi-manartumik meeqqanik perorsaaniissaannut periarfissanut tunngavissaalluinnarluni. Taamaattumik illoqarfinni utaqqisunut allattortissimasoqarfiusuni inissiat tamanut iluaqutaasussat amerlisarniarpagut. Peqatigitillugu utaqqisut allattorsimaffii piviusut nalilersuivigissavagut, taamaalilluni piviusut tunngavilugit inissiat annertusarneqarsinnaallutik. Ineqarnermut tunngasuni tulleriiarinikkut (pingaarnersiutinikkut) qulakkeerneqassaaq illoqarfinni pisariaqartitsinerpaaffiusuni sanaartortoqarnissaa.

### **Inuussutissarsiornermut iliuusissaq**

Meeqqanut inuussuttunullu tunngasuni suliniutissanut kiisalu inissianik tamanut iluaqutaasussanik annertusaanissatsinnut marluk tunngavissaapput.

Siullermik suliniutissat pisariaqartut aningaasalersorsinnaajumallugit aningaasaqarnikkut periarfissagut annertusassavagut. Aappaatut pingaartumik meeqqanut inuussuttunullu suliassaqarfimmi sulisussat piginnaasallit pisariaqartinneqartut pissarsiarissavagut.

Unammilligassat taakku ikiorsiivigiumallugit inuussutissarsiornerup iluani, aamma aalisarnerup iluani aaqqissuussaaniikkut naleqqussaanerit pisariaqartut ingerlanneqartariaqarput. Taamaaliornikkut anguniagassat marluk angusinnaavagut. Siullertut inuussutissarsiornermik ingerlataqartut aalisartullu aningaasarsiornerat annertunerulersissinnaavarput taamalu tapiissuteqarnissamik pisariaqartitsineq minnerulersillugu. Aappaattut inuiaqatigiinni suliassaqarfimmi allani sulisussat pisariaqartinneqartut atorsinnaalissavagut allamillu ilinniartitsisinnaalluta.

Taamaattumik nunap immikkoortuinut pilersaaruserneq Naalackersuisut aallartissimavaat pissusiviusut tunngavigalugit inuussutissarsiornerup iluani, aamma aalisarnerup iluani aaqqissuussaaniikkut naleqqussaasinnaaniassagatta. Ilaatigut inuussutissarsiornermut qangali tapersiissuteqartarnermik aaqqissuussinerit assigiinngitsut nalilersuiffiqineqassapput. Nunap immikkoortuisa assigiinngitsut nakooqutaat periarfissaallu aaqqissuussaaniikkut naleqqussaanerit mianerineqassapput, aammalu nunap immikkoortuinut pilersaarusermi inerniliinerit kaammattuutillu aaqqissuussaaniikkut naleqqussaaniissamut Naalackersuisut tunngavissiaanni ilaatinneqarumaarlutik.

### **Naggasiut**

Naggasiutitut oqaatigissavara aammaarlunga ersarissassagakku aningaasaqarnitta oqimaaqatigiis-saarnissaani imaannaanngitsunik unammilligassaqaratta. Peqatigisaanik meeqqanut inuussuttunullu tunngasuni, ineqarnermut tunngasuni aamma inuussutissarsiornermut tunngasuni imaannaanngitsunik unammilligassaqarpugut. Unammilligassat taakku Naalackersuisut aaqqiissuteqarfigerusuppaat. Tamannali Inatsisartuni partiit akornanni, kisianni aamma Namminersorlutik Oqartussat inuiaqatigiillu akornanni, suleqatigiinnissamik annertuumik pisariaqartitsivoq.

Taamatut oqaaseqarlunga nalunaarut akuersortumik Inatsisartunit oqaluuserisassanngortippara.